

5.1 Musiikin varhaiskasvatus, musiikkileikkikoulu

5.1.1 Lähtökohdat: arvot, ihmiskäsitys ja oppimiskäsitys

Lapsi, sinä olet tähti!

Musiikkileikkikoulussa, ystävien kesken muskarissa, tuki lapsen kasvulle ja kehitykselle on monipuolista. Lapsi on keskiössä kokonaisuutena: kokevana, tuntevana, ajattelevana, havainnoivana, viestivänä, toisten kanssa toimivana ja kehollaan maailmassa olevana, liikkuvana ihmistaimena.

Oppiminen toteutuu lapsen kehitysvaiheiden mukaan toistojen ja harjoittelun kautta. Oppiminen toteutuu huomioita suuntaamalla, havainnoimalla ja sanoittamalla ympäröivää maailmaa. Samankaltaisia taitoja voidaan oppia ja harjoittaa monenlaisin sisällöin ja toiminnoin. Musiikki on keskeisin sisältö, ja sen rinnalla ja tukena ovat liike, visuaalisuus, kieli ja tarinat.

5.1.2 Tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat hyvän pohjan myöhemmälle musiikin harrastukselle.

5.1.3 Keskeiset sisällöt ja opetus

Vauvaryhmät

Vauvaryhmissä lapsi kokee ja oppii musiikkia ja musiikista vanhemman tuella turvallisessa vuorovaikutuksessa: laulut, lorut, kosketus, köröttely, tanssit, vauvajumppa ja rentoutuminen ovat keskeiset sisällöt ja työtavat. Kehon liike herättää rytmittävää ja tukee lapsen motorista kehitystä. Laulut ja lorut tukevat puheen ja laulutaidon kehitystä. Toistoin luodaan muistijälkiä. Vauvat saavat ensimmäiset konserttikokemuksensa yleisönä ja esiintyjinä.

Taaperoryhmät (1-2-vuotiaat)

Taaperoryhmissä lapset saattajineen oppivat paljon vauvaryhmistä tutuin työtavoin. Lyhyissä toimintahetkissä rohkaistaan lapsen toimintaa. Kaksivuotiaat harjoittelevat hetkittäin

itsenäisesti. Rytmii ja perussyke koetaan kehorytmein sekä erilaisia rytmii- ja melodiasoittimia soittamalla. Herätellään kielivalmiuksia loruin ja lauluin. Konserttikokemukset jatkuvat yleisönä ja esiintyjinä.

3-4-vuotiaat

Leikki-ikäiset loruilevat, laulavat, liikkuvat ja tanssivat musiikin tahdissa, tekevät sormileikkejä, kuuntelevat ja soittavat. Harjoitellaan monin tavoin perussykettä. Lapset rohkaistuvat osallistumaan lauluihin ja leikkeihin. Osaaminen karttuu uusien laulujen, leikkien ja loruin myötä. Lapset opettelevat yhteistoimintaa liikkumalla piirissä, ketjussa ja jonossa. Luovuutta ja keksimisen kykyä voi virittää vapaassa liikkeessä. Liikkeissä lapsi tutustuu kehoonsa ja harjoittelee sen hallintaa oppimalla liikkeistä muotoja, tasoja, suuntia, suoritustapaa ja nopeutta. Motoriikka saa harjoitusta myös lapsen käsitellessä erilaisia välineitä. Konserttiura jatkuu sekä yleisön että esiintyjän roolissa.

5-6-vuotiaat

Monet uudet laulut ja lorut vahvistavat 5-6-vuotiaiden kieliosaamista. Lorut tutustuttavat sykkeeseen sekä sana- ja melodiarytmiin. Keho hahmottuu ja motoriikka varmistuu kehorytmeissä ja rytmisoittimia soittamalla. Myös välineiden käsittely vahvistaa motorikkaa. Ymmärrys suunnista ja tasoista vahvistuu musiikkileikeissä.

Viisikielisen kanteleen soitto avaa ikkunat melodian ja harmonian maailmaan. Lapset soittavat korvakuulolta ja keksivät omia sävelmiä. Lapset myös voivat luoda äänimaailmoja keksimiinsä ja kuvittamiinsa tarinoin. Laattasoittimien soitto johdattaa harmonian kuunteluun. Yhdessä tekeminen kehittyy yhdessä soittamalla ja liikkumalla. Lapset vahvistuvat kärsivällisyydessä ja vuoron odottamisessa.

Nuottikirjoituksen merkit tulevat muotoina tutuiksi. Musiikin kuuntelu vahvistaa sävyjen, tempon, äänen voimakkuuden ja sävelkorkeuden havaitsemista. Kuuntelu virittää myös mielikuvitusta. Erilaiset soittimet ja niille ominaiset äänensävyt tulevat tutuiksi. Lapset ymmärtävät konsertissa yleisön ja esiintyjien erilaiset roolit.